

КОМИСИЯ ЗА ФИНАНСОВ НАДЗОР

СПРАВКА

ПО ЧЛ. 7, АЛ. 2 ОТ ПРАВИЛАТА ЗА НОРМАТИВНАТА ДЕЙНОСТ НА КОМИСИЯТА ЗА ФИНАНСОВ НАДЗОР ЗА ОТРАЗЯВАНЕ НА СТАНОВИЩАТА, ПРЕДЛОЖЕНИЯТА И ВЪЗРАЖЕНИЯТА, ПОЛУЧЕНИ В ХОДА НА ОБЩЕСТВЕННОТО СЪГЛАСУВАНЕ НА ПРОЕКТА НА НОВА НАРЕДБА № 52 ЗА РЕДА И НАЧИНА ЗА ОТЧИСЛЯВАНЕ НА ТАКСИТЕ ПО ЧЛ. 123Ц, АЛ. 1, ЧЛ. 201, АЛ. 1, Т. 2 И ЧЛ. 256, АЛ. 1, Т. 3 ОТ КОДЕКСА ЗА СОЦИАЛНО ОСИГУРЯВАНЕ, СЪБИРАНИ ОТ ПЕНСИОННООСИГУРИТЕЛНИТЕ ДРУЖЕСТВА, ПРОВЕДЕНО ОТ КОМИСИЯТА ЗА ФИНАНСОВ НАДЗОР В ПЕРИОДА ОТ 04.06.2026 Г. ДО 06.07.2026 Г.

№	Дата и начин на постъпване на становището (официално, по ел. поща, чрез Портала за обществени консултации и т.н.)	Име на лице/наименование ЮЛ	Декларирани данни дали лицето действа от свое име или защитава позиция от името на друго лице/група лица	Предложения и становища	Приети/неприети	Мотиви
1	Постъпило официално в Комисията за финансов надзор в 11:20 ч. на 30.06.2026 г.	Адв. Стефан Георгиев от Софийската адвокатска колегия и неговите клиенти	☐ Лицето действа от свое име ☒ Лицето защитава позиция от името на друго лице/група лица: Лицето защитава позиция от името на свои клиенти	1. Изразява становище, че в чл. 201 от Кодекса за социално осигуряване (КСО) е посочено, че инвестиционната такса в полза на пенсионноосигурителното дружество включва компонент „такса“ като процент върху дохода, реализиран от инвестирането на средства. Общеизвестен факт е, както е видно и от обсъждания проект на Наредба № 52, че реализираният доход може да бъде, както положителна, така и отрицателна величина. Независимо от това, в чл. 201 от КСО не се предвижда различна по размер инвестиционна такса в зависимост от това дали доходът е положителен, или отрицателен. Твърди, че в проекта на Наредба № 52 обаче се въвежда различен размер на инвестиционната такса в зависимост от това дали доходът е положителен, или отрицателен, което излиза извън обхвата на нормите на КСО и е в	Неприети	1. Относно твърденията за противоречие на нулевия размер на компонента на инвестиционната такса, изчислен върху реализирания доход от инвестиране, с изискванията на Кодекса за социално осигуряване в хипотезата на отрицателна доходност, и предложението инвестиционната такса да се изчислява за период от 40 г. Резултатът от всяка инвестиционна дейност може да бъде положителен или отрицателен. При положителен

			несъответствие с изразената от законодателя воля. Посочва, че така в проекта е предвидено, че при положителен доход от инвестиране на средства се прилага размерът на таксите, посочени в КСО, но, в хипотезата на отрицателен доход, в проекта е определен размер на инвестиционната такса нула (чл. 3, ал. 6). Счита, че този нулев размер е в противоречие с чл. 201 КСО, където прилагането на нулева такса не се предвижда при каквато и да е хипотеза, без значение дали доходът от инвестираните средства е положителна или отрицателна величина. Законодателят правилно е приел, че размерът на инвестиционната такса по компонента, изчислен като процент от дохода, трябва да се прилага върху реализирания доход за годината, независимо от това дали той е положителен, или отрицателен. Взето е предвид в КСО, че допълнителното задължително пенсионно осигуряване е дългосрочен процес (около 40 години за всяко осигурено лице) и размерът на натрупаните средства в осигурителните партии, а оттам и размерът на втората допълнителна пенсия, зависят и от това колко е съответният доход за 40 години на всяко отделно лице, а не само за една. И съответно трябва да се има предвид на колко ще възлезе инвестиционната такса за 40 години, а не само за една. В този смисъл законодателят правилно е допуснал в чл. 201 КСО, че в дългосрочен план за осигуреното лице доходът може да бъде за отделна година положителен, а за друга отрицателен. Съответно за пенсионноосигурителното дружество инвестиционната такса за отделна година може да бъде положителна величина, а за друга отрицателна. Счита, че въвеждането на нулева годишна инвестиционна такса при отрицателен доход за съответната година, съгласно проекта на Наредба № 52, вместо прилагане на отрицателен размер на инвестиционната такса в години с отрицателен доход, който да намали предходно получената от дружеството положителна инвестиционна такса в години с положителен доход, не съответства на чл. 201 от КСО. Възприетата от		резултат е налице доход, а при отрицателен – загуба. Кодексът за социално осигуряване (КСО) не дефинира понятието доход, тъй като го използва в този общоупотребим смисъл, както предполага чл. 9, ал. 1 от Закона за нормативните актове („Разпоредбите на нормативните актове се формулират на общоупотребимия български език...“). Изводът, че законодателят визира именно положителния резултат от инвестирането се потвърждава и от определението на дохода като „реализиран доход“ – т.е. това, което е постигнато, а не онова, което е загубено. Съгласно чл. 37, ал. 2 от Указ № 883 за прилагане на Закона за нормативните актове, ако се налага отклонение от общоприетия смисъл на дума или израз, с допълнителна разпоредба се определя смисълът им за съответния нормативен акт. В случай, че законодателят имаше за цел понятието „доход“ да обхваща не само положителния, а и отрицателния резултат от инвестиционната дейност, той би предвидил дефиниция или друго изрично правило в този смисъл, напр. намаляване на дължимата такса. Когато законодателят визира отрицателни резултати от дейността, той ясно посочва това
--	--	--	--	--	---

			Комисията за финансов надзор концепция за нулева такса при отрицателен годишен доход противоречи на цялостната логика на КСО и принципите на допълнителното пенсионно осигуряване. Нулевата годишна инвестиционна такса съществено нарушава интересите на осигурените лица, като директно допринася за намаляването на размера на втората им допълнителна пенсия. Това е пряка последица от осигуряването на сумарно по-голям размер на инвестиционната такса, която осигурените лица трябва да платят на пенсионноосигурителните дружества за целия си период на осигуряване, отколкото е предвидено в КСО. Пример: КСО предвижда в чл. 201, ал. 1, т. 2, б. „б“, предложение „кк“ следното: „от 2036 г. - до 0,20 на сто годишно от нетните активи и до 6 на сто годишно от дохода, реализиран от инвестирането на средствата;“ В примера ще се приложи компонента „6 на сто годишно от дохода, реализиран от инвестирането на средствата;“ така, както е регламентирано в проекта на Наредба № 52: Приема се, че в партидата има само доход, няма вноски и се прилага само инвестиционната такса по чл. 201, ал. 1, т. 2, б. „б“, предл. „кк“ КСО, без да се прилагат другите такси, предвидени в КСО: 2036 г.: - положителен доход за годината от инвестиции в партидата на осигурено лице за годината - плюс 1000 евро; - Инвестиционна такса за дружеството 6% = 60 евро	(вж. напр. използвания израз в чл. 123е², ал. 2, т. 7 от КСО „оценка на инвестиционния риск, по отношение на инвестициите с най-големи загуби през периода на оценката“, разпоредбата на чл. 134, ал. 1 от КСО и други) В допълнение става въпрос за изчисляване на такса, т.е. на възнаграждение, дължимо на пенсионноосигурителното дружество за управлението на пенсионните фондове и подфондовете в тях. Тъй като възнаграждението е положителна величина, няма как то да бъде събрано от постигната загуба. Съгласно чл. 201, ал. 1, т. 2 от КСО компонентът на инвестиционната такса въз основа на реализирания доход се определя годишно. Предвид това предложението таксата да се изчислява за период на осигуряване от 40 г., както и даденият пример за изчисляване на таксата за период от 3 г. не са в съответствие с предвиденото в закона. При определяне на размера на компонента на инвестиционната такса за предвидения в закона период проектът на наредба отчита възможността през части от годината да има загуби, а през друга печалби. Видно от чл. 3, ал. 3 – 6 от проекта на наредба,
--	--	--	---	--

			- В Партидата на осигурения се отразява увеличение от 940 евро (доход 1000 евро минус такса 60 евро) 2037 г.: - Отрицателен доход от инвестиции за годината в партидата на осигуреното лице за годината - минус 1000 евро; - Инвестиционна такса съгласно проекта на Наредба № 52 – 0 евро - В Партидата на осигурения се отразява намаление от 1000 евро (минус 1000 евро отрицателен доход минус 0 евро инвестиционна такса = -1000 евро) - Остатъкът в Партидата на осигуреното лице в края на 2037 год. ще бъде минус 60 евро / 940 евро от 2036 год. минус 1000 евро отрицателен доход за 2037 год. и минус 0 евро инвестиционна такса/ 2038 г.: - Положителен доход от инвестиции в Партидата на осигурено лице за годината - плюс 1000 евро; - Инвестиционна такса за дружеството 6% = 60 евро - В Партидата на осигурения се отразява увеличение от 940 евро (+1000 евро - 60 евро = 940 евро) Остатъкът в Партидата на осигуреното лице в края на 2038 год. ще бъде 880 евро (минус 60 евро остатък от края на 2037 год., плюс 1000 евро положителен доход, минус 60 евро инвестиционна такса)		компонентът се изчислява ежедневно на база кумулативен показател „В“, отразяващ положителния резултат от инвестирането на средствата на фонда, съответно подфонда, от началото на календарната година. Начислената/преведената в полза на дружеството сума се съпоставя ежедневно с текущата стойност на показателя (арг. чл. 3, ал. 6 от проекта). Когато след натрупан положителен резултат в рамките на годината настъпи спад и кумулативният резултат от началото на годината стане по-нисък от вече преведената сума, разликата подлежи на връщане от дружеството на фонда. По този начин в рамките на календарната година действа пълно изравняване между периодите с положителна и отрицателна доходност, т.е. компонентът реално е симетричен спрямо кумулативния резултат за годината. Но предвидената в закона периодичност на изчисляване на таксата не допуска това да се прави за целия период на осигуряването. Освен това изчисляването на таксата за такъв период и чрез използване на доход като отрицателна величина по същество би означавало не изчисляване на такса, а механизъм за споделяне на инвестиционния риск. Именно
--	--	--	--	--	--

			Какъв би бил при това положение резултатът за осигуреното лице сумарно в партидата му за трите години, съгласно проекта на наредба? От доход от инвестиции: плюс 1000 евро от 2036 г., минус 1000 евро от 2037 г., плюс 1000 евро от 2038 г. Сумарно: + 1000 евро положителен доход за три години; Намаление на партидата от платена инвестиционна такса в полза на пенсионноосигурителното дружество сумарно за 3 години: минус 120 евро (такса 60 евро за 2036 год. + такса 0 евро за 2037 год. + такса 60 евро за 2038 год.) Остатъчен доход в партидата на лицето за три години: плюс 1000 евро от доход минус 120 евро инвестиционна такса = 880 евро. Вижда се, че размерът на инвестиционната такса, измерен в процент от дохода общо за три години в партидата на лицето, съгласно проекта на Наредба № 52, ще възлезе на 12%, а не на 6%, както предвижда КСО – 120 евро към 1000 евро = 12%. Очевидно 12% от дохода на осигуреното лице за 3 години е двойно повече от предвидените в КСО 6% от дохода и това се дължи единствено на факта, че чл. 3, ал 6 от проекта на Наредба № 52, в нарушение на чл. 201 от КСО, регламентира нулева такса за годината, в която доходността е отрицателна. Ако проектът на Наредба № 52 следваше логиката на КСО и дългосрочния характер на допълнителното пенсионно осигуряване и за годината, в която има отрицателен доход, инвестиционната такса вместо нула беше 6% от минус 1000 евро, а именно минус 60 евро, то сумарно за трите години инвестиционната такса би била 60 евро /+60-60+60/ и тогава общо за трите години инвестиционната такса, отнесена към 1000 евро сумарен доход, би била точно 6 % от сумарния доход от 1000 евро за трите години, които осигуреното лице е получило в партидата си, както е предвидено и в КСО.		за да предотврати възможността в края на периода на осигуряване осигуреното лице да е на загуба (при това не само с оглед таксите, а най-вече с оглед инвестиционния риск), вместо предложения в общественото обсъждане сложен механизъм за 40-годишен период законодателят е въвел гаранция за брутния размер на вноските във фондовете за допълнително задължително пенсионно осигуряване (чл. 131, ал. 2 – 5 и чл. 193а от КСО). Предложението за използване на 40-годишен период с оглед типичния период на осигуряване на едно лице не отчита и обстоятелството, че осигуреното лице не е длъжно през целия период да участва само в един фонд/подфонд, може да започне участие в конкретния фонд в по-късен момент, а не веднага при започване на заетостта, да се прехвърли в друг фонд от същия вид, да се осигурява само в държавното обществено осигуряване, да се прехвърли в пенсионна схема на ЕС, да получи осигурително плащане, да премине в друг подфонд, както и че във фонда/подфонда участват множество лица. Възприемането на предложението би довело до неравно третиране на осигурените лица, защото при
--	--	--	--	--	---

			При правилно приложение на нормата на КСО, остатъчният доход в партията на осигуреното лице би бил 940 евро, а не 880 евро, или с 60 евро повече. Примерът от предходната точка би могъл да се продължи с изчислението на колко би възлязъл сумарният доход в Партията на осигурения не за 3, а за 40 години, респ. на колко би възлязъл размерът на инвестиционната такса за същия период по компонента „процент върху дохода“. Това, което ще се получи, ако се прилага проектът на Наредба № 52, е, че за 40 години осигуреният ще е платил сумарно по-висока сума за инвестиционна такса, отколкото получената сума от доход, и остатъкът в партията му ще е отрицателно число. С други думи, целият доход в полза на лицето ще е „изяден“ от инвестиционната такса. Компонентът „процент от дохода“ е само една част от всички такси, които съгласно КСО се плащат от осигурените лица на пенсионноосигурителните дружества. Освен таксата по този компонент, осигурените лица плащат допълнително инвестиционна такса в процент от нетните активи по партидите си, както и такса върху всяка вноска. Очевидно е, че сумарно всички такси, които осигурените лица ще плащат при периодично редуване на положителни и отрицателни годишни доходи за целия период на осигуряване на лицата, биха могли не само значително да надхвърлят дохода в партията им, но и част от вноските им да се наложи да бъдат използвани за покриване на разходите от такси, ако се прилага проектът на Наредба № 52 в предложения вариант. Периодичното редуване на години с положителен и отрицателен доход е част от световната статистика на пазарите за финансови инструменти, както е и част от статистиката на самите пенсионноосигурителни дружества и Комисията за финансов надзор в последните 24 години. Видно е, че, когато има години с отрицателна доходност, то нейният (на отрицателната доходност) размер понякога значително надвишава положителната доходност от		механизъм за компенсиране на резултати между различни години е възможно за реализиране на положителен доход по отношение на едни осигурени лица да бъде начислена инвестиционна такса, а по отношение на други лица, за които също е реализиран положителен доход през друга година, такава такса да не се дължи единствено поради отчитането на отрицателни резултати от предходни периоди. По този начин начисляването на таксата би зависело не от резултата, постигнат през конкретната година, а от обстоятелства, настъпили в предходни отчетни периоди, което не съответства на законовата конструкция на годишно определяна инвестиционна такса и би създавало предпоставки за различно третиране на лица. 2. Относно твърденията, че използваната в проекта терминология „постигнат положителен резултат от инвестирането на средствата“ не съответства на предвидената в закона „доход, реализиран от инвестирането на средствата“ и изключването на дохода от преоценка на активи
--	--	--	---	--	---

			предходните няколко години. При такъв сценарий е възможно сумарният размер на инвестиционната такса по компонента „процент от дохода“ и прилагане на нулева такса, съгласно проекта на Наредба № 52, в годините с отрицателна доходност резултатът за осигуреното лице да е по-лош и от дадения по-горе пример. Съществуването на дори един сценарий, при който е възможно платеният от осигурените лица размер на таксите за целия период на осигуряване да е по-висок от размера на дохода в полза на лицето, категорично обезсмисля капиталовото пенсионно осигуряване, защото основата му е точно трупането на доход от инвестиции в партидите на осигурените с цел осигуряване на по-висок размер допълнителни пенсии. Твърди, че неколkokратно в медиите беше оповестено от Комисията за финансов надзор, че във връзка с приложението на новите такси са правени петстотин хиляди симулации. Невероятно е, че при толкова голям брой симулации няма нито една, която да обхване възможните сценарии с периодично редуване на години с положителен и отрицателен доход, за да се провери дали това може да повлияе негативно върху партидите на осигурените и техните бъдещи пенсии до степен, че осигуряването в пенсионен фонд да стане безсмислено. Посочва, че КСО е основният закон, регулиращ цялата система на обществени отношения на социалното осигуряване и в частност - на допълнителното пенсионно осигуряване, респ. проектът на Наредба № 52 трябва да е в пълно съответствие с него. КСО не предвижда различна по размер инвестиционна такса за годините с положителна и за годините с отрицателна доходност и това никак не е случайно. Законодателят правилно е преценил, че частта от инвестиционната такса в процент от дохода трябва е един и същ процент за всяка година, независимо дали става въпрос за година с положителен, или отрицателен доход. Това е единственият възможен начин да се избегне възможен сценарий, при който целият доход в полза на		Кодексът за социално осигуряване не дефинира понятието „доход от инвестиране“ и го използва в общоприетия му смисъл. Доходът от инвестиране на средствата включва различни компоненти, в т.ч. положителната разлика между цената на продажба и цената на придобиване, приходи като дивиденди и лихви, увеличението в справедливата стойност на актива и др. В уредбата на инвестиционната такса в КСО липсва текст, който изключва от дохода, от който се изчислява инвестиционната такса, някои от тези компоненти. Всяка от формите на доход участва при определянето на стойността на един дял и съответно при изчисляването на дължимите на лицата плащания и прехвърлените средства. Предвид това за целите на дейността на фонда всяка от тези форми на доход е форма на „реализиран доход“. По същество в допълнителното пенсионно осигуряване доходът традиционно се изчислява на база преоценка на нетните активи, съответно на стойността на един дял, а не на база реализирани сделки (продажби, изплатени дивиденди, начислени лихви).
--	--	--	--	--	--

			лицето или даже повече от него да се е стопил от платените от лицето такси за периода на осигуряване. Въведената нулева такса в проекта на Наредба № 52 върху дохода за годините с отрицателен доход не съответства на КСО, съответно чл. 3, ал. 6 от проекта на Наредба № 52 трябва да отпадне. Счита, че проектът на наредба на трябва стриктно да се придържа към разпоредбите на КСО и трябва да урежда именно посочения в КСО процент от дохода като такса, която да се прилага и в годините с отрицателен доход. Полученият отрицателен размер на инвестиционната такса за съответната година няма да представлява загуба на пенсионноосигурителното дружество в дългосрочен план, а само ще намали получената от него инвестиционна такса и то само по този компонент - от предходните години с положителна доходност. В допълнение - пенсионноосигурителните дружества получават приходи и от такса върху вноските, както и процент от нетните активи като първи компонент на инвестиционната такса, част от които /нетните активи/ е и постигнатият доход, включително когато този доход е отрицателен. Тези техни приходи няма да се повлияят от отрицателен размер на инвестиционната такса по втория компонент в години с отрицателна доходност за осигурените лица. Това е единственият начин осигурените лица и пенсионноосигурителните дружества да са в равнопоставено положение. В противен случай в годините с отрицателна доходност загубата на доход ще е изцяло за сметка на осигуреното лице, а последствията за пенсионноосигурителното дружество ще са само пропуснати и намалени приходи и печалби, но не и загуба, доколкото първият компонент от инвестиционната такса, който се изчислява като процент от нетните активи, осигурява на пенсионноосигурителните дружества приходи от такси и в години с отрицателна доходност. Отрицателен размер на инвестиционната такса по втория компонент в години с отрицателен реализиран		Това произтича от обстоятелството, че пенсионните фондове не са затворени портфейли, които в края на дейността си се ликвидират, а работят без дейността им да е ограничена със срок в условията на текущи промени в участниците си и техните средства (новоосигурени лица, прехвърлящи се лица, лица, получаващи плащания) и непрекъснати парични потоци (вноски, плащания, трансфери между фондове и подфондове), поради което изчисляване на резултата единствено на база приключени сделки е технически неприложимо. Няма основание за аналогия с уредбата в Закона за данъците върху доходите на физическите лица който касае и коренно различна материя - данъчното третиране на конкретен актив на конкретно физическо лице, а не такса върху агрегиран резултат от инвестиране на портфейл от множество активи, тъй като не е налице празнота, която да бъде преодоляна. Съгласно чл. 201, ал. 2 от КСО инвестиционната такса се отчислява по ред и начин, определени с наредба на Комисията, което предполага въз основа на предвидената в закона
--	--	--	---	--	---

			доход от инвестиции е и единственият начин размерът на инвестиционната такса по този втори компонент за целия период на осигуряване на лицата да е точно толкова, колкото е процентът, предвиден от КСО, съобразно волята на българския законодател. Липсата на съответстваща на КСО регламентация в проекта на Наредба № 52 и запазването на нулевата инвестиционна такса в годините с отрицателен доход би приравнил българските пенсионни фондове с хедж фондове или управляващи дружества, които обаче, за разлика от българските пенсионни фондове, нямат ограничения за видовете инвестиции, които правят, и нивото на риск, което поемат. А и по-важното е, че хедж фондовете не са част от социалната система на никоя държава по света и осигурените лица не са задължени от закона да инвестират в тях. Твърди, че е допуснато и несъответствие между проекта на Наредба № 52 с КСО във връзка с разпоредбата на КСО за това кой точно доход се облага с компонента от инвестиционната такса „процент от дохода“. В чл. 201 на КСО е регламентирано, че компонентът от инвестиционната такса „процент от дохода“, е процент от дохода, реализиран от инвестиции. В различни текстове от КСО, в зависимост от смисъла, се използва терминът „постигната доходност“, но в чл. 201, относно инвестиционната такса, се използва терминът „доход, реализиран от инвестиции“. Очевидно законодателят въвежда разлика между термините „постигната доходност“ и „доход, реализиран от инвестиции“. В публикуваното на интернет страницата на Комисията за финансов надзор „Обяснение на значението на показателите за доходност и инвестиционен риск, използвани при оповестяване на инвестиционните резултати на пенсионните фондове“ е дадено ясно определение за показателя „постигната доходност“, а именно: „постигнатата номинална доходност в процент при управление на активите на пенсионен фонд за		базисна рамка (вид такса, основи за изчисляване и максимален размер) детайлната уредба да бъде извършена с подзаконов нормативен акт, вкл. посредством определяне на конкретната методика, използване на формули, специализирана терминология и др.
--	--	--	--	--	--

				определен период се изчислява като разликата между стойността на един дял на фонда, валидна за последния ден на периода, и стойността на един дял на фонда, валидна за последния работен ден на предходния период, се раздели на стойността на един дял, валидна за последния работен ден на предходния период“. Стойността на един дял, въз основа на който се изчислява „постигнатата доходност“, е в зависимост от нетната стойност на активите на пенсионния фонд, която е различна величина всеки работен ден и зависи от пазарната стойност на всички инвестиции (акции, облигации, депозити и др.) за съответния ден. С други думи, „постигнатата доходност“, съответно стойността на един дял, зависят от ежедневната преценка на активите на пенсионните фондове по пазарните цени на съответния актив в деня, когато тези стойности се определят, независимо от това дали активите са продадени и е реализиран доход. В чл. 201 на КСО, за разлика от други негови разпоредби, за изчисляване на инвестиционната такса за компонента „процент от дохода“, законодателят въвежда термина „реализиран доход от инвестиции“, което не представлява доход, изчислен на база стойността на един дял, който е в резултат на преценка на активите. Твърди, че проектът на Наредба № 52 обаче не отчита разликата между „доход от инвестиции на база на преценка на активите“ и „реализиран доход от инвестиции“. По всеобщо разбиране и стандарт в областта на инвестициите в световен мащаб, включително данъчни законодателства, включително данъчното законодателство на България, видовете „реализиран доход от инвестиции“, каквато е нормата в КСО относно инвестиционната такса, уредена в чл. 201, са: а) Капиталовите продажби - наблюдават се при продажба на актив (напр. акции, криптовалута, ETF, облигации) на по-висока цена от тази, на която е бил		
--	--	--	--	---	--	--

				придобит. Това е разликата между покупната и продажната стойност на даден финансов инструмент, след приспадане на разходите по сделката. б) Дивиденди - изплащат се на лицата, които имат дялово участие (са притежатели) на част от капитала на дадено дружество. Размерът на дивидентите зависи от дела на участието на самото лице в капитала. Изплаща се само в случай, когато е налице неразпределена печалба от дейността на дружеството. Неразпределената печалба се определя като разлика между текущата печалба и дължимия за нея данък.; в) Лихви - това са доходи от предоставяне на средства срещу възнаграждение. Те могат да бъдат реализирани от предоставени депозити в страната и чужбина, облигации, предоставени заеми чрез P2P платформите или платформи с криптодоходност. Специфични случаи в допълнителното пенсионно осигуряване, при които стойността на един дял, изчислен на база на преценка на активите по пазарните им стойности, може да се превърне в реален доход за лицето: г) При смърт на осигуреното лице - броят на дяловете на база ежедневна преценка се превръща в пари, които се изплащат на наследниците. д) При инвалидизиране на осигуреното лице с право на изплащане на част от натрупаната сума в индивидуалната партия - броят на дяловете на база ежедневна преценка се превръща в пари, които се изплащат на лицето; е) При прехвърляне на натрупаната сума по индивидуалната партия от един фонд в друг, управляван от друго пенсионно осигурително дружество - броят на дяловете на база на ежедневна преценка се превръщат в пари, които се превеждат в новия пенсионен фонд; ж) При прехвърляне на партията на осигуреното лице в НОИ или „Сребърен фонд“ - броят на дяловете в резултат		
--	--	--	--	---	--	--

			на ежедневна преоценка се превръщат в пари и се превеждат в съответните държавни структури; з) При пенсиониране на лицето - броят на дяловете в резултат на преоценка се превръщат в пари и на тяхна база се определя размерът на втората допълнителна пенсия. Във всички останали случаи, т.е. за милиони български граждани, „реализираният доход“, който е определената от КСО основа за определяне на инвестиционната такса, не може да се приравнява на „постигнат доход“, който е в резултат на преоценка на активите, а трябва да бъде определян на база на общоприетите стандарти, описани по-горе и да е в резултат от реални сделки за продажба на активи, получени дивиденди или лихви. Липсата на разграничение между „реализиран доход от инвестиции“ и „постигнат доход от инвестиции в резултат на преоценка на активи“ в проекта на Наредба № 52, представлява несъответствие с КСО, което е изцяло в полза на пенсионноосигурителните дружества за сметка на интересите на осигурените лица. „Постигнатият доход от инвестиции в резултат на преоценка на активите“, което понятие Комисията за финансов надзор използва в проекта на Наредба № 52 при уреждането на изчисляване на инвестиционната такса, вместо „реализирания доход от инвестиции“, на практика въвежда възможността за облагане с такса на нереализиран доход (счетоводна печалба) от инвестиции на физически лица. С данъци следва да се облага само реализирана печалба (реализиран доход) от инвестиции. В българското законодателство хипотезата на „реализиран доход“ изисква да има положителна разлика между цена на придобиване и цена на разпореждане с даден актив - що се касае за облагането на физически лица. Те не дължат данък за нереализирана печалба от актив, който са придобили, но не са продали, независимо че цената му на пазара се е повишила. Така ЗДДФЛ предвижда, че облагаемият доход от продажба или замяна		
--	--	--	--	--	--

				на акции, дялове, компенсаторни инструменти, инвестиционни бонове и други финансови активи, включително криптоактиви, както и от търговия с друга валута, различна от еврото, се определя, като сумата от реализираните през годината печалби, определени за всяка конкретна сделка, намалена със сумата от реализираните през годината загуби, определени за всяка конкретна сделка, се намалява с 10 на сто разходи. Реализираната печалба/загуба по ал. 3 за всяка сделка се определя, като продажната цена се намалява с цената на придобиване на финансовия актив.“ Комисията за финансов надзор обаче, чрез проекта на Наредба № 52, въвежда плащането на инвестиционна такса върху нереализиран доход от инвестиции, който е изчислен на база само на преоценки. Така смисълът гражданите да се осигуряват във фонд за допълнително пенсионно осигуряване се губи и за тях би било по-изгодно да управляват партидите си сами. Счита, че проектът на Наредба № 52 също така трябва да се прецизира терминологично, за да съответства на КСО. Посочва, че в чл. 3, ал. 3 от проекта използваният термин е „годишен доход от инвестирането на средства...“, вместо „годишен доход, реализиран от инвестирането на средствата“, какъвто е терминът, използван в КСО; В чл. 3, ал. 5 от проекта използваният термин е „постигнат положителен резултат от инвестирането на средства.“ вместо „годишен доход, реализиран от инвестирането на средствата“, какъвто е терминът, използван в КСО; Твърди, че нито в КСО, нито в самия проект на Наредба № 52, има легална дефиниция на понятието „постигнат положителен резултат от инвестиции“! Премахването (или уточнението в хармония с нормативните актове от по-висока степен) на това понятие ще предотврати много бъдещи спорове, като според тях проектът трябва да се		
--	--	--	--	---	--	--

				придържа към използваните от КСО термини. Счита, че би било уместно създаването на легална дефиниция на понятието „реализиран доход от инвестиции“, като се вземе предвид, че приравняването на понятието „доход от инвестиции в резултат на преоценка на дялове“ с „реализиран доход от инвестиции“, е напълно неподходящо.		
--	--	--	--	---	--	--